

Sibylla ni ime jedne osebe, nego vsake take Apollonove prerokinje; za tega delj govore starodobni pisatelji zdaj o jedni, zdaj o več Sibyllah. Platon (Theag. p. 124 D) pozna le jedno Sibyllo ter jo imenuje prerokinjo (Χρησοπρόφης). Pausanias (Descript. Graec. X, 12) poroča: „V Delphih je na štrleči skali stoječa prerokovala Herophila, nazvana Sibylla. Ta je, pravijo, najstarejša, po grški pravljici hči Dija in Lamije; prerokovala je prva ter od Afričanov dobila priimek Sibylla. Druga poznejša Herophila pa je živela pred Trojsko vojno. Imenovala se nj le Herophilo, temuč tudi Artemido. Živela je večjidel na Samu, a prišla je tudi v Klaros, Delos in Delphe. Umrla je v Troadi, kjer ima v gaji Apollona Smintheja nagrobnico“. To nagrobnico, pisano v distihih v dorskem dialektu, ohranil nam je tudi Pausanias. Jednako so kazali v Kymi (Pausan. l. c.) majhno ročko v svetišči Apollonovem rekoč, da ondu leže kosti Sibylline.

Diodor (IV, 66) piše dalje, da je Daphna, hči Teiresijeva, prerokovala v Delphih ter bila nazvana Sibylla.

Teh citatov menda ni treba množiti z enakimi iz Aristotela (Mirab. 96), Strabona (14. p. 645), Aeliana (V.H. 12, 35), Suide (Lex. 5. v. Sibylla); omenjamo samo še, da so nympho Albunco pri Tiburji, znano iz Horatija (Od. I, 7, 12) in Vergilija (Aen. VII. 82) tudi nazivali Sibyllo.

Iz tega bode očito, da so Sibylle prerokujoče nymphe. Ker so si bile po duhu sorodne in so jako dolgo živele, dela je pravljica tudi njihovo osobnost v neko zvezo. Tako je veljala Cumaeska Sibylla v Italiji za to isto, kakor Erythraejska, katera je, pravijo, od Apollona toliko dni življenja prejela, kolikor je bilo peska na obrežji njene domovine, toda s tem pogojem, da zapusti domovino in nikdar več ne vidi rodne zemlje. Šla je tedaj v italske Cume in živela ondu neskončno dolgo, da si je naposled sama smrti želela in jo našla po pismu, ki je bilo s prstjo iz njene domovine zapečateni (Preller, Röm. Myth. str. 266).

V. K.

Družba sv. Mohorja

razpošilja svojim družabnikom za leto 1882. te knjige:

1. Življenje preblazene Device in Matere Marije in njenega prečistega ženina sv. Jožefa. Popisal Jožef Volčič, duhoven ljubljanske škofije. I. snopič, 9 tiskanih pol.

2. Križana vsmiljenost ali življenje sv. Elizabete. Spisal dr. Alban Stolec, poslovenil P. Hrizogon Majar, 13 tiskanih pol.

3. Slovenske večernice, 34. zvezek, 7 tiskanih pol.

4. Občna zgodovina za slovensko ljudstvo. Spisal Jos. Starè, IX. snopič, 11 tiskanih pol.

5. Naše škodljive živali v podobi in besedi. Opisal Fr. Erjavce. III. snopič (konec), 7 tiskanih pol.

6. Koledar družbe sv. Mohora za navadno leto 1883, 17 tiskanih pol.

Tedaj šestero knjig, ki skupaj obsežajo 64 tiskanih pol. In vse to daje družba svojim članom za 1 gld. na leto!

Kar se tiče posamičnih knjig, moramo odkrito povedati, da z našega stališča nam najbolj ugašajo zadnje štiri, ker nam podajajo največ pripovednega, poučnega in obče zanimljivega berila. O Erjavčevi knjigi nečemo govoriti; saj je ta najpriljubljenejši pisatelj slovenski vsakemu dober znanec in vsak spis njegov dovršeno delo. — Staretova „Zgodovina“ nam letos pripoveduje zgodbe srbskega, bolgarskega in madjarskega naroda v srednjem veku ter završuje srednji vek v obče. Pričenja se tudi že IV. zvezek, t. j. novi vek, v katerem nam pisatelj pripoveduje raznovrstna odkritja in razne iznajdbe 15. in 16. stoletja ter pričetke cerkvene reformacije. Knjiga je prijetno in, kolikor je pri takem predmetu mōči, popularno pisana; za tega delj se čudimo ter ob jednem obžalujemo, da bode bodoče leto odbor izdavanje te prekoristne, pouku in omiki naroda našega prepotrebne knjige ustavil ter jo stoprav leta 1884. nadaljeval; obžalujemo to osobito za to, ker je Staretova „Zgodovina“ tudi pridnim gimnazijalcem in realcem našim jako priljubljena pomožna knjiga, katero o prostih urah slastno prebirajo, da bolje razumejo nemški tolmačeno jim zgodovinsko učivo. Naj bi tedaj slavni odbor svoj sklep ovrgetel ter lepo to knjigo redno nadaljeval! — V „Večernicah“ odlikujeta se posebno Kržičev spis o Ircih in dr. Fr. Škofičeva razprava o pravnih razmerah med sosedi (mejaši). Dobro bi pogodil družbin odbor, ako bi priobčeval v svojih knjigah več spisov take vrste, kakeršen je Škofičev. S takimi zlatimi pouki bi našega zemljiškega posestnika odvrnil od marsikatero nepotrebne in drage pravde. Tudi Vrhovčev „Razgled po svetu“ je prav dobro in primerno sestavljen. Veseli nas, da se Koledar na 148. strani v uradnem poročilu in v „Razgledu“ na 70—75. str. tako toplo spomina tudi našega pokojnega Jurčiča. Baš Jurčičeve povesti (osobito njegov „Jurij Kozjak“, njegovi „Spomini starega Slovenca“ in njegov „Grad Rojinje“) so veliko, jako veliko primogle, da se je družba sv. Mohorja Slovincem tako hitro in tako močno priljubila.

Iz družbinih oznanil posnemamo te črtice: Družbin odbor toži, da mu dohaja premalo pripravnih pesnij, bodisi liričnih, bodisi epičnih, tako da je bil letos primoran prositi pesnika Gregorčiča, naj mu dovoli ponatisniti nekoliko svojih že drugje objavljenih pesnij. Ako se ponatiskujejo dobre lirične pesni, transeat! A kaj in komu naj koristijo nedovršeni pesniški proizvodi, kakor jih čitamo tudi po nekaterih straneh družbinih knjig? Osobito naj bi družba skrbela za dobre pripovedne pesni, kajti te veliko bolje ugajajo našemu kmetu, nego čisto subjektivne lirične, ako niso tako krasne in jedernate kakor Gregorčičeve. — Dalje čitamo tožbo, da družbi pohajajo dobre povesti, krepke narodno-gospodarske razprave in spisi o pravnih razmerah. Pozor tedaj, pisatelji slovenski!

Za razpisana darila tekmovalo je letos 28 rokopisov, a obdarovani so bili samo trije, jeden gospé Pavline Pajkove, drugi Svetilkov, in tretji Kodrov. Družbi dohaja preveč „nezrelih dijaških poskušenj“; a to je deloma zakrivil sam odbor v svoji dobri volji, ker je zadnja leta večkrat nagradil nezrele, po raznih nemških knjigah posnete spise. Velikrat bi odbor bolje pogodil, ako bi se kar naravnost obrnil do priznanih pisateljev slovenskih ter jih poprosil, naj mu spišejo to in to. Tako je tudi pokojni Janežič pri Jurčiči vedno povesti „Večernicam“ naročal.

Za letošnje leto družba razpisuje te nagrade: 1. dvesto goldinarjev za izvirno, do 5 pol obširno povest; 2. sto in štirideset goldinarjev za štiri poučne, po $\frac{1}{2}$ tiskane pole obsežne razprave.

Vrhu „Koledarja“ in nadaljevanja Volčičeve, letos pričete knjige prejeli bodo družabniki prihodnje leto: dr. J. Križaničovo zgodovino sv. katoliške cerkve, „Večernic“ 36. zvezek, pričetek nove knjige Erjavčeve: „Naše škodljive rastline v podobi in besedi“ in cerkveno pesmarico „Cecilija“.

Dohodkov je imela družba 25.352 gld. 65 kr., stroškov 25.278 gld. 98 kr., ostanka tedaj 73 gld. 67 kr. Matičini glavnici je prirastlo letos 288 gld. v gotovini, tako da je 1. avgusta 1881. l. znašala 16.291 gld. v gotovini in 200 gld. v obligacijah. Naložena je zakonito in obrestinostno v družbini hiši in tiskarni.

Družabnikov je bilo letos 24.474 (lani 25.084), tedaj 610 menj ko lani, in ker jih je že leta 1881. tudi 346 odpadlo, izgubila je družba v dveh letih 956 družabnikov.

5. Po posamičnih škofijah delé se družabniki tako:

Goriška	2798	družabnikov,	239	mènj	ko	lani
Krška	2398	"	35	več	"	"
Lavantinska	7982	"	252	menj	"	"
Ljubljanska	9327	"	223	menj	"	"
Tržaška	1322	"	25	menj	"	"
Sekovska	160	"	9	več	"	"
Somboteljska	124	"	10	menj	"	"
Zagrebška	150	"	31	več	"	"
Senjska	98	"	12	več	"	"
Poreška	28	"	—			
Videmska	59	"	47	več	"	"
Razne	30	"	5	več	"	"

Skupaj 24.474 družabnikov, 610 menj ko lani.

Konečno izrekamo še dvojno željo. Prva je ta, da bi družba vse knjige svoje izdavalala v enem ter istem formatu, ker je sedanja raznovrstnost v tem oziru jako neprilичna vsakemu, kdor družbine knjige hrani; in druga je ta, da bi družba razpošiljala samo vezane knjige. Ako bi vsako leto namestu po šestero nevezanih svojim družabnikom dajala samo po petero, ali četvero vezanih knjig, jako bi ustregla vsem, a tudi ubranila, da bi se knjige ne ugonobile tako hitro, kakor se zdaj. Knjigovezna obrtnost je zadnja leta tako napredovala, da je pri tolikem številu možno knjige solidno in prav v cenó vezati. V obče pa želimo slavni družbi najlepši razcvit in napredek v čast in korist in slavo naroda slovenskega.

L.

„Archiv für slavische Philologie.“

Tega prekrasnega zbornika Jagičevega prišel nam je te dni v roke VI. knjige 3. zvezek s to vsebino: A. Brückner, Die Magdeburger Urtheile. Ein Denkmal deutschen Rechtes in polnischer Sprache aus der Mitte des XV. Jahrhunderts; A. Veselovski, neue Beiträge zur Geschichte der Salomonsage; več manjših doneskov od J. Hanusza, P. Syrkuja in T. Maretiča. A najimenitnejši članek zdi se nam v tem zvezku korespondenca med Dobrovskim in Kopitarjem, katero sta Miklošič in Patera prepustila Jagiču, da jo objavi v svojem zborniku.